Metodický pokyn k požární klasifikaci stavebních výrobků

Účel: účelem tohoto pokynu je stručný výklad k jednotné aplikaci aktualizovaných technických návodů, ve vztahu k požární bezpečnosti, včetně podkladů pro certifikaci. Tento výklad navazuje na doporučené závěry z Workshopu, pořádaného 16. 02. 2011 v konferenčním sále TZÚS Praha, s.p..

Zpracoval: PAVUS, a.s., AO 216, Ing. Jana Buchtová, Ing. Jaroslav Dufek, Ing. Zdeňka Stará.

Tento pokyn byl projednán v pracovní skupině PS č. 31 a schválen koordinačním pracovištěm TZÚS Praha s.p.

Při stanovování požárních vlastností stavebních výrobků formou klasifikace se pro účely posuzování shody vystavují následující druhy klasifikační dokumentů:

1. ***Protokol o klasifikaci*** podle ČSN EN 13501-x+A1 (dále jen ***PK***)
2. ***Požárně klasifikační osvědčení*** (dále jen ***PKO***)

Tyto dokumenty jsou vystavovány na základě:

a) ***Přímé aplikace*** výsledků zkoušek
b) ***Rozšířené aplikace*** výsledků zkoušek
c) ***Expertního posudku, hodnocení*** apod.

1. Protokol o klasifikaci
Jsou zde dvě cesty k dosažení požární klasifikace. První je provést požární zkoušky podle příslušných evropských zkušebních norem uvedených v jedné z částí EN 13501. Ze získaného protokolu (protokolů) o zkoušce se může zpracovat protokol o klasifikaci. Druhá cesta je provést rozšířenou aplikaci použitím výsledků zkoušek a dalších relevantních údajů, a zpracovat ji podle příslušných evropských norem na rozšířenou aplikaci. Při tomto postupu se zpracuje protokol o rozšířené aplikace ve shodě s ČSN EN 15725.
Úlohu rozšířené aplikace výsledků zkoušek v klasifikačním procesu ukazuje následující schéma:

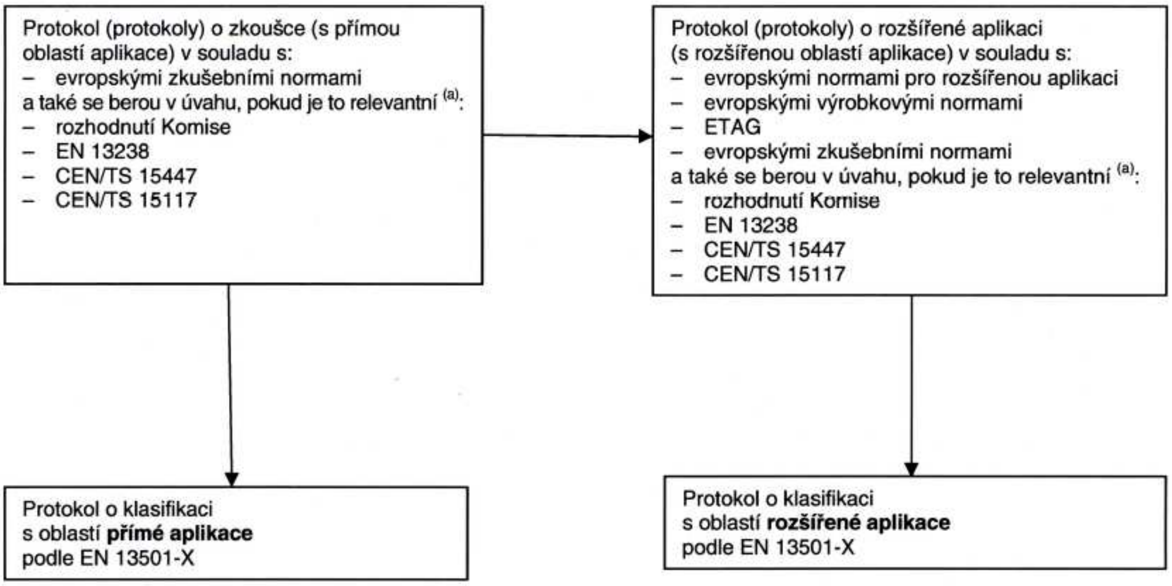

Protokol o klasifikaci podle ČSN EN 13501-x+A1 (dále jen PK) je proto možné vystavit pouze při splnění podmínek těchto klasifikačních norem. Zobecňuje výsledky zkoušky (zkoušek) a je vypracován na základě přímých nebo také rozšířených aplikací výsledků zkoušek.
Zkoušky byly provedeny výhradně podle platných evropských zkušebních norem, které jsou citovány v klasifikačních normách. Výsledky zkoušek provedených podle národních norem nelze při těchto postupech uplatnit.
Musí vycházet z referenční zkoušky, provedené podle platné evropské normy a nesmí být zvyšována hodnota klasifikovaného parametru oproti referenční zkoušce.

2. Požárně klasifikační osvědčení (dále jen PKO) je možné vystavit v následujících případech:

a) pro uvedený výrobek dosud není zpracována ani v návrhu evropská zkušební norma nebo norma pro rozšířené aplikace výsledků zkoušek;
b) pro uvedený výrobek dosud není zpracována norma pro rozšířené aplikace výsledků zkoušek;
c) jedná se o hodnocení vlastností na národní úrovni (např. zkoušení podle národních předpisů);
d) hodnotí se vlastnosti podle národních požadavků, zejména podle ČSN 73 0810;
e) nelze vystavit PK z důvodu nesplnění normou předepsaných podmínek;
f) v případě, že se klasifikace vystaví na základě jiných než normových požadavků;

Poznámka

1) písmeno e) a f) lze uplatnit ve výjimečných případech, časově omezeně, případně určeně pro konkrétní stavbu. V těchto případech vždy platí společně s podmínkou, že nebudou v rozporu s obecnými principy požární klasifikace, zjištění bude provedeno objektivně, s vynaložením odborné péče na úrovni poznatků vědy a techniky známých v době, kdy jsou prováděna;
2) PKO se vystavuje pro národní systém posuzování shody.

3. Přímá aplikace výsledků zkoušek

Přímá aplikace je umožněna přímo zkušební normou. Nezpracovává se dokument o přímé aplikaci výsledků zkoušek;

4. Rozšířená aplikace výsledků zkoušek

Protokol o rozšířené aplikaci musí respektovat ČSN EN 15725 a normy, podle kterých se rozšířená aplikace zpracovává. Použití normy v návrhu (včetně data návrhu), podle které

se postupovalo při zpracování rozšířené aplikaci, omezuje dobu platnosti vydaného dokumentu. Po vydání konečného znění normy na rozšířené aplikace, se musí vydané dokumenty přehodnotit, aktualizovat a přepracovat. Jejich platnost se neprodlužuje.

5. Expertní posudky, hodnocení apod.

Jiné postupy, než výše uvedené případy. Definice expertního posudku viz ČSN EN 15725, 3.13:

> ***expertní posudek*** *(expert judgement)*
> *názor uznávaného experta jak v problematice požární zkoušky, tak i chování výrobků při této zkoušce, který může být použit pro účely interpretace nebo aplikace výsledků této zkoušky ve spojení s aplikací dílčích výrobků jako částí stavby za účelem splnění národních předpisů*
> *POZNÁMKA Expertní posudek nemůže tvořit žádnou část rozšířené aplikace pro značku shody CE, ale mohou ho získat výrobci jako dobrovolný posudek mimo rámec značky shody CE.*

Dokumenty musí být vydány akreditovaným subjektem v rozsahu akreditace (pro klasifikace a rozšířené aplikace nebo příslušné zkoušky)
Neakreditované zkoušky a jiné dokumenty – podle zásad pro autorizaci AO
(Ve výjimečných případech lze uvedené osvědčení u žadatele, který není akreditován k činnostem podle příslušného nařízení vlády, nahradit předložením ekvivalentních důkazů o:
- účasti v mezinárodních nebo regionálních certifikačních systémech nebo v dohodách o vzájemném uznávání, jejichž součástí je posuzování způsobilosti členů,
- výsledcích pravidelného vzájemného hodnocení jinými subjekty téhož druhu.)

Pojmy PK a PKO doporučujeme zachovat podle výše uvedených pravidel.
Kromě PK podle ČSN EN 13501-1 a ČSN EN 13501-5 se všechny typy vydávaných dokumentů časově omezují.
Standardní doba platnosti PK je až 5 let.
Standardní doba platnosti PKO je až 3 roky.

6. Dřívější výsledky zkoušek

Dřívější výsledky zkoušek řeší např. ČSN EN 15254-2 (Rozšířená aplikace výsledků zkoušek požární odolnosti - Nenosné stěny - Část 2: Zdicí prvky a sádrové tvárnice, účinnost 2010-02-01) nebo ČSN EN 15254-4 (Rozšířená aplikace výsledků zkoušek požární odolnosti - Nenosné stěny - Část 4: Zasklené konstrukce, účinnost 2008-10-01) takto:

> ***dřívější výsledky zkoušek*** *(previously existing test data)*
> *výsledky zkoušek stanovené ze zkoušek požární odolnosti, které byly provedeny akreditovanou a/nebo notifikovanou zkušební laboratoří podle evropských a/nebo dřívějších či současných národních norem, založených na křivce teplota/čas, identické s křivkou specifikovanou v EN 1363-1 (a definované v ISO 834; dřívější výsledky zkoušek jsou použitelné, i když zkouška nebyla provedena s použitím deskových snímačů teplot; tyto výsledky se mohou použít pouze tak, jak připouští tato norma.*
>
> *POZNÁMKA Dřívější výsledky zkoušek je možné použít v případě, že nenastaly změny výrobku od doby, kdy tyto výsledky byly stanoveny.*

7. Použití dřívějších zkušebních výsledků

Dřívější výsledky zkoušek mohou být použity jako podpora rozšířené aplikace, například pro posouzení vlivu konkrétního komponentu (např. materiálu zasklení) nebo aspektu konstrukce (např. směru působení ohně), nebo pro určení, která konstrukční varianta ovlivňuje vlastnosti nejvíce nebo nejméně nepříznivým způsobem. Je-li tuto variantu možno určit, je referenční zkoušku možno uskutečnit při nejnepříznivější konstrukci. Dosáhne-li výrobek požadované klasifikační doby, jsou tím pokryty i méně nepříznivé varianty. Příslušné části této normy rozvádějí, kdy mohou být použity dřívější výsledky zkoušek.

8. Zatřiďování druhu konstrukcí podle CSN 73 0810

Třídění konstrukčních částí se provádí podle ČSN 73 0810: 2009. Třídění DP1, DP2, DP3 je provedeno v závislosti na teple uvolňovaném z těchto konstrukčních částí při požáru, vlivu na stabilitu a únosnost konstrukčních částí.
Konstrukční části se třídí do následujících druhů:

- Konstrukční části druhu DP1 - změny oproti předchozímu vydání
  - Vnitřní prosklené stěny;
  - Obvodové stěny;
  - Střešní pláště;
- Konstrukční části druhu DP2;
- Konstrukční části druhu DP3.

Při zatřiďování druhu konstrukcí je nutné, kromě pravidel uváděných v normě ČSN 73 0810, případně souvisejících normách této řady, postupovat ve sporných případech v souladu s dále uvedenými stanovisky technické normalizační komise TNK 27:

– ***Definice plastických hmot z hlediska požadavků norem požární bezpečnosti staveb je obtížná, a proto****:*
  Za plastické hmoty se z hlediska požadavků norem požární bezpečnosti staveb nepovažují výrobky, které jsou klasifikovány třídou reakce na oheň A1, A2, B s doplňkovou klasifikací s1, d0.
  Toto stanovisko bude zapracováno do změn norem řady ČSN 73 08xx.
  (Projednáno na TNK 27/SC1 dne 17.9.2009)

– ***Hodnocení sendvičových obvodových plášťů ve vztahu ke klasifikaci druhu konstrukce DP1, DP2, DP3****.*
  Výklad:
  Ve smyslu čl. 3.2.3.1 ČSN 73 0810 (poslední odstavec nad poznámkou) se sendvičové konstrukce (provedené ve složení plech-izolace-plech) hodnotí jako DP1 v případě splnění zejména těchto podmínek:
  a) *Izolace uvnitř sama o sobě musí být třídy reakce na oheň A1, A2* ***nebo B (třída reakce na oheň SE TÝKÁ SAMOTNÉHO IZOLANTU)****.*
  b) *Musí se jednat o jednopodlažní objekt.*
  c) *Plechy mezi sebou musí být spojené (stabilita prvků musí být nezávislá na izolantu, ten musí být jen „výplňový“ bez nosné či stabilizační funkce).*
  d) *Požární odolnost je požadována do 30 minut.*
  e) *Izolant je uzavřen uvnitř výrobku (musí mít chráněný povrch materiály splňujícími třídu reakce na oheň A1 nebo A2).*

  V ostatních případech platí čl. 3.2.3 a ostatní text normy a musí být splněna mimo jiné podmínka 3.2.3.c), tj. v požadované době požární odolnosti nesmí dojít ke vzplanutí hmot obsažených ve výrobcích a na těchto výrobcích NESMÍ BÝT ZÁVISLÁ STABILITA ani únosnost.
  Aby na výplni nebyla závislá stabilita a únosnost prvku – lze zajistit například správně staticky dimenzovaným spojením obou povrchových úprav A1 či A2.
  (Projednáno na TNK 27/SC1 dne 4.3.2010)

V Praze, dne 2011-07-26